

Cinayətkarlar onları cinayətkar adlandıranlardan hər zaman yaxa qurtarmağa çalışırlar. Ələlxüsus da belə bir "xüsusiyyət" Qərb üçün xarakterikdir. Yeni, Qərb özünü dırnaqarası da olsa, "sivilizasiya ocağı" kimi göstərmeye nə qədər çalışsa da, reallıqlar tamamilə fərqlidir və görünən odur ki, ne qədər söz azadlığından dəm vurulsada, Qərbdə azad sözə nə məhəl qoyulmur, nə də heç ümumiyyətlə, hesaba da alınır. Əksinə, belə məlum olur ki, azad sözü elə yerindəcə "boğmaq" önləndir, hansı bunu təsdiq edən kifayət qədər faktlar var və belə faktlar, ələlxüsus da jurnalistlərə qarşı terrora əl atılması dünya ictimaiyyəti üçün heç də gizli qalmır...

"Hədəf" lap əvvəlcədən müəyyən olunubsa, özü də məhz televiziya şirkətinə məxsus avtomobil seçilibsə, deməli, hər şey bəlli dir

Diqqətə çatdırıq ki, bu ilin 24 mart tarixində Luqansk Xalq Respublikasında "Zvezda" televiziya şirkətinə məxsus avtomobile Amerika Birləşmiş Ştatlarının istehsalı olan iki uzaqmənzilli raket atılıb. Belə bir "hamle" faciə ilə neticələnib. Beləki, raket zərbəsi nəticəsində operator Panov və sürücü Sirkeli həlak olub, müxbir Qoldin isə ağır yaranıb. Maraqlıdır, belə bir faciəyə Qərb indi hansı "donu" geyindirmek fikrindədir? Yaxud, televiziya şirkətinə məxsus avtomobili "nişan almaq" neçə və hansı əsasla "izah" oluna bilər? Ümumiyyətlə, bunun izahı ola bilərmi? Hər halda, televiziya şirkətinə məxsus avtomobilin "hədəfə" alınması diqqətən yayına bilməz və bunun arxasında nələrin olduğu kifayət qədər düşündürür.

Əvvəla, belə bir hədəfin seçiləməsi olduğunu böyük maraq doğurur. Niye məhz "Zvezda" televiziya şirkətinə məxsus avtomobil hədəfə alınır? Məqsəd və niyyət nə olub? Axi, hər halda, bu "atiş" səbəbsiz ola bilmez. Həm də, artıq hamı çox yaxşı bilir ki, bu cür raketlərin hədəfləri məhz onları istehsal edən ölkənin keşfiyyatı tərəfindən lap əvvəlcədən müəyyən edilir. Bu faktı siyasetçilər, politoloqlar özləri də tam çılpaqlığı ilə ifadə edirlər. Lap elə açıq mətnlər de bunu bildirirlər. Qalır bircə dənə etiraf etmək. Amma çətin ki, həmin o uzaqmənzilli iki raketi atanlar belə bir etiraf edərlər. Əslində, heç bir etirafa da ehtiyac yoxdur. Əgər raketlərin atılması nəticəsində faciə baş veribse, özü də məhz televiziya şirkətinə məxsus avtomobildə "qurbanlar" olublarsa, hansısa bir etirafın olub-olmamasına qətiyyən ehtiyac duyulmur, çünki onsuz da hər şey bəlli dir.

Bütün dünya ölkələrinə söz azadlığı ilə bağlı az qala "öhdəçilik" qoyan Qərb üçün səbəbkəri olduğu jurnalıst ölümləri heç də "təsirli" olmayıb

Xatırlatmaq yerine düşərdi ki, "İzvestiya"nın Krimdan olan müxbiri, hərbi jurnalist Fedorçak da eyni şəkildə hədəf olaraq seçilib və bu səbəbdən həlak olub. Doğrudur, Krimin rəhbəri Aksyonov onu ölümündən sonra "vəzifəyə sədaqətine görə" respublika ordeni ilə təltif edib. Hətta, Simferopol teleqülləsinin işıqlandırmasında Fedorçakın portreti təsvir olunub və onun ölümü ilə bağlı mesaj da yer alıb. Amma nə portret, nə də mesaj görünür, kimlər üçünə zərrə qədər də təsirli olmayıb. Hər halda, təsirli olmuş olsa idi, bunu kimse "duyar", kimse bununla bağlı hansısa formada ən azından "tədbirli" olardı. Məsələ burasındadır ki, hələ də həmin hadisə sanki, adı hal kimi qəbul edilir

Qərbdə olmayan SÖZ AZADLIĞI

ve barəsində düşünmək belə istəyen yoxdur.

Görünən odur ki, Qərb jurnalıstlərə tamamilə sayqısız yanaşır və sonra da utanmadan, qızarmadan söz azadlığından dəm vurur. Ən acınacaqlısı odur ki, ən xırda ceza tədbiri belə görüləmeyib. Heç tədbir gürüləcəyinə ümidiñ belə olması da müşahidə edilmir. Maraqlıdır, niye və neyə görə bu qədər ölüm hadisəsinə səbəb olan "hücumlar" barədə Qərbdə düşünən yoxdur? Özü də məhz jurnalıstlərin hədəfə alınması "daha ciddi yanaşma" tələb etdiyi halda, heç nə olmamış kimi davranılar və ele təəccüb doğuran da budur. Yeni, Qərb ümumiyyətlə, azad söz barədə eşitmək belə istəmirmi? Yoxsa, söz azadlığı dedikləri ancaq başqalarına addır? Belə məlum olur ki, bütün dünya ölkələrinə söz azadlığı ilə bağlı az qala "öhdəçilik" qoyan Qərb üçün səbəbkəri olduğu jurnalıst ölümləri heç də "təsirli" olmayıb.

İnformasiya məkanını "təmizləmək" üçün həyata keçirilən dırnaqarası "sistemli, planlı iş", inforrnasiya məkanına hücum

Açıq və aydın şəkildə görünür ki, terrorçular hər yerde jurnalıstləri hədəfə alıblar və bir növ "ovlamaqla" məşğuldurlar. Faktlar kifayət qədər çıxdır və günü-gündən də artır. Amma həmin faktlara görə cavab vermək "istəyi" azalmaqdadır. Xatırladaq ki, martın 26-da Belqorod vilayətində Birinci Kanalın hərbi müxbiri Prokofyeva ukraynalı yaraqlılar tərəfindən yerləşdirilmiş minaya düşərək həlak olub, operator Volkov isə ağır yarala-

nib. Bəli, Rusiya İstintaq Komitəsi "terrorçuluq" maddesi ilə cinayet işi açıb. Mütəxəssisler açıq şəkildə bildirirlər və əmindirlər ki, hərbi müxbir Prokofyeva terrorçuların jurnalıstlərə qarşı etdikləri "ov" hədəfi, qurbanı olub.

Təbii ki, Rusiya rəsmilərinin buna münəsibət bildirməsi de gözlənilən idi. "Bu, sadəcə olaraq, lazım olan hücum deyil, deyək ki, bu günlərdə Ər-Riyadda təmaslar və danişqlar prosesi ilə bağlı həyata keçirilən digər hücumlar kimi, eyni ilə Kiyev rejiminin inforrnasiya məkanını təmizləmek üçün həyata keçirdiyi sistemli, planlı işdir", deyə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Zaxarova bəyan edib. Bəli, açıq şəkildə bəyan edilib ki, bu, inforrnasiya məkanının təmizləmək üçün həyata keçirilən "sistemi və planlı işdir". Deməli, tam əminliklə bildirilir ki, bu, inforrnasiya məkanına hücumdur. Bir qədər önce qeyd etdiyimiz kimi, siyasetçimlərin, politoloqların, eləcə də mütəxəssislərin rəyinə görə, raketlərin hədəfləri məhz onları istehsal edən ölkənin keşfiyyatı tərəfindən lap əvvəlcədən müəyyən edilir, deməli, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Mariya Zaxarova tamamilə haqlıdır.

Jurnalıstlərin "hədəf" olaraq seçiləməsi, inforrnasiya məkanına hücum məhz söz azadlığının Qərbdə olmaması qənaətinə əsas verir

Heç şübhəsiz ki, hətta terrorçuları cəlb edənlər də artıq öz cinayətlərini tamamilə görməməzləkden gələ bilməzlər. Əvvəla,

ona görə ki, faktlar kifayət qədər çıxdır və reallıqlar da göz önündədir. Digər tərəfdən də axı bu qədər cinayətləri görməməliyə vurmaq absurdur. Xüsusən də, edilən cinayətlər məhz jurnalıstlərə qarşı edilirsə, eksi ni fərə etmək belə mümkün deyil. Çünkü mətbuat məhz zamanın güzgüsüdür və jurnalıstlər də cəmiyyətdə olan bütün məsələləri məhz özləri işıqlandırırlar. Belə olan halda, hansı gizli addımdan söhbət gedə bilər və buna nə dərəcədə nail olunacağı qənaəti yarana bilər? Azad sözə qarşı atılan addımların cavabsız qalacaqını düşünənlər yanılırlar. Qərb özündə olmayan söz azadlığına görə cavab verməli olacaq. Jurnalıstlərin "hədəf" olaraq seçiləməsi, inforrnasiya məkanına hücum məhz söz azadlığının Qərbdə olmaması qənaətinə əsas verir.

Diqqətə çatdırıq ki, Avropa Tehlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatının, yəni, ATƏT-in Mətbuat Azadlığı üzrə nümayəndəsi terrora məruz qalan, buna görə də həyatını itirən jurnalıstlərin yaxınlarına və yaralananlara başsağlığı verib, amma hełə buna görə cavab verilməyib. "Her bir məlki şəxsin ölümü, o cümlədən bir jurnalıstin ölümü faciədir. Mən bir daha jurnalıstların azad və tehlikəsiz öz işlərini yerinə yetirmələri üçün ATƏT-in öhdəliklərinə əmel etməye çağırıram", deyə ATƏT-in Mətbuat Azadlığı üzrə nümayəndəsi bildirib. Maraqlıdır, o kime çağırış edir? Niye birbaşa "ünvanı" göstərmir? Ümumiyyətlə, nə üçün ancaq "faciədən" danışır və neyə görə cinayətdən danışır? Nə üçün buna cinayət demir? Axi, həqiqətən də çinayətdir. Özlərini elə göstərirlər ki, guya başa düşmürələr. Axi bütün bunlar söz azadlığına qarşıdır və görəsən etiraf etməliyərək, jurnalıstlərə edilən "hücumlar" məhz Qərbdə olmayan söz azadlığı səbəbindər və azad sözə imkan verilmədiyinin, qarşısının alınması cəhdlerinin təzahürüdür.

Inam Hacıyev